

amplius non solum famem pellant, sed etiam ad satietatem se expleant.

De hac palustri regione exsiccanda quid sano & salutari consilio, vel specioso boni publici prætexu sæpius agitarum fuerit, etiam in consiliis Parlamentariis non libet referre. Verendum autem ne quod in Pontinis Italiæ paludibus exsiccandis sæpius accidit, ad pristinum statum redigatur. Adeo ut consultissimum nonnullis videatur quod in re simili monuit Apollinis oraculum, *Rebus divinitus constitutis manum non esse injiciendam.*

Paufanias
in Co-
inch.

Hoc loci ingenio, & rerum affluentia freti seditioni quidam, nec solum Angli contra Guilielmum *Conquestorem*: sed etiam Barones quotiescunque proscriberentur, hinc regibus negotium facesserunt: verum infœlici semper successu, quamvis ad *Eryth* & ad *Athered*, hodie *Audre*, ubi facillimus est in insulam transitus, subinde propugnacula posuerint. Et adhuc juxta *Audre* militare vallum spectatur mediocris altitudinis, sed spatiosius, quod *Belfars-hilles*, nescio à quo *Belisario* vocant.

Audre.
Ely.

Pars hujus palustris regionis Australior & longe maxima, quæ hujus Comitatus censetur Anglo-Saxonice elig, nunc *The isle of Ely* à primaria insula nominatur. Quod nomen Beda ab anguillis deduxit, unde nonnulli *Insulam Anguillariam* dixerunt. Polydorus Virgilius à Græco ελῖς, quod paludem denotat, repetit; alii ab *Helig* Britannico, quod salices significat, quibus præcipue abundat, cum aliarum arborum sit impatiens.

S. Ethel-
dreda,
vulgo S.
Andrye.

Tombertum quendam Australium Girviorum principem partem hujus regionis Etheldredæ uxori in dotem dedisse legimus, quæ cum Egfridum Nordanhumbrorum Regem, cui secundo nupserat, reliquisset, ut Christo inserviret: in primaria harum insula, quæ proprie *Ely* dicebatur, sexcentarumque familiarum tunc censebatur, devotis virginibus monasterium construxit, cui & ipsa prima præfuit. Quod tamen primum non fuit in hac palustri regione templum. Liber enim Eliensis Augustinum nostrum ad *Cradiden* Ecclesiam posuisse author est, quam Penda Mercius postea subvertit: & Malmesburiensis prodit *Fœlicem* Orientalium Anglorum Episcopum ad *Soham*, quæ Norwicensis adhuc juris est, primam sedem habuisse. *Soham*, inquit ille, *Villa est juxta stagnum quod volentibus ire in Ely, quondam periculosum navibus, nunc facta via per palustre arundinetum transitur pedibus. Sunt ibi adhuc indicia diruta à Danis Ecclesiæ, quæ habitatores pariter exustos cum ruinis operuit suis. Quo etiam tempore illud Etheldredæ monasterium Danico furore corrui, sed restauravit Ethelwoldus Wintoniensis Episcopus, qui facta cum Rege conventionem, insulam de integro emit, ejectisque sacerdotibus, monachis complevit, quibus Edgarus Rex, ut in ejus diplomate legitur, concessit inter paludes causas seculares duarum Centuriarum, & extra paludes quinque Centuriarum cum dimidia in VVichlaw, in provincia Orientalium Anglorum, quæ S. Etheldredæ Libertates hodie dicuntur. Deinde amplissimis redditibus Reges, utrique Principes locupletarunt, inprimis Brithnotus Comes jam bellum in Danos gesturus DCCCC XCIX, dedit Ecclesiæ de Ely Somersham, Spaldwic, Trumpinton,*

Cradiden.

Soham.

S. Ethel-
dredæ
Libertas.

Liber E-
liensis.

Ratindum, Heisbury, Fulburn, Tmerston, Tripleston, Impetum, (quod magnificè illum monachi exceperant) si modo occumberet illo bello. Occubuit vero ille ad *Maldum* quatuordecim diebus cum Danis congressus. Adeoque ditatum fuit hoc Monasterium, ut Abbas (teste Malmesburienſe) *mille quadringentas libras suo marsupio quotannis annumeravit.* Richardusque Abbas ultimus Comitis Gisleberti filius, hisce divitiis quasi ebrius, & Lincolnienſi Episcopo subesse dedignatus, auratis verbis, ut scribunt monachi, & exquisita diligentia cum Rege egit, ut sedes Episcopalis hic constitueretur, quod morte præreptus non obtinuit. Statim Rex Henricus Primus, hoc à Papa consequutus, Hervæum Bangorensem præfulem à Wallis sede sua ejectum primum Episcopum instituit, cui & successoribus Cantabrigienſem agrum, qui ad Lincolnienſem præfulem prius spectaverat, in diœcesim assignavit, & in his insulis jura quædam regalia confirmavit. Lincolnienſibus autem Episcopis, quibus hanc insulam & Cantabrigienſem agrum subtraxerat, *Spaldwic manerium* ad damnum refarciendum concessit, vel ut Eliensis liber habet, *Datum est Manerium de Spaldwic Lincolnienſi Ecclesiæ in jus perpetuum pro commutatione Episcopalis curæ super pagum Grantbrigenſem.* Hervæus jam Episcopus constitutus nihil prius habuit, quam suæ Ecclesiæ dignitatem augere: *Ut esset ubique à telonio libera* (Eliensis libri verbis utor) *impetravit, de jugo servitutis, & custodia quam castello Norwici debebat, liberavit:* viam ab Exning ad Ely per paludes, vi plus minus mill. pass. subtruxit, latifundia non pauca acquisivit. Successores autem acciſo monachorum numero (è septuaginta enim solummodo quadraginta reliquerunt) rerum copia, divitiisque affatim ad patrum usque tempora affluerunt, & dies festos & solennes tanto cum apparatu & pompa celebrarunt, ut reliquis Angliæ Monasteriis laudem omnem præripuerint. Unde & Poëta illo sæculo non male cecinit,

Prævisis aliis, Eliensis festa videre,

Est, quasi prævisa nocte, videre diem.

Templum item, quod jam vetustate nutavit, paulatim extruxerunt, & in eam qua nunc cernitur amplitudinem perduxerunt: est enim amplum, excelsum, & elegans, sed procerum & Episcoporum tumulis, non sine summa indignitate comminutis nonnihil deformatum. Nunc autem pro numeroso illo monachorum grege substituti sunt Decanus, Præbendarii, Ludus Literarius, in quo viginti quatuor pueri erudiuntur, & aluntur. Quatuor ad hoc templum sunt à vulgo decantata, nimirum * *Hypæthrum* in ipso templi fastigio quod choro imminet octo columnis singulari arte à Ioanne de *Hothum* Episcopo suspensum. Sub templo ad Septentriones sacellum est Divæ Mariæ sacrum, eleganti sane opere à Simone de *Monte-acuto* Episcopo constructum. Ad Austrum magnæ altitudinis moles rotunda aggesta, *The Mont* vocant, cui mola alata imponitur, & vitis, ut ait ille, lætificata, quæ jam exaruit. Quæ hoc rhythmo olim complexus est hujus loci Monachus,

Hæc sunt Eliæ, Lanterna, Capella Mariæ,

Atque molendinum, nec non dans vinca vinum.

Ipsa vero Ely urbs est non exigua, nec sua sane elegan-

* *The Lan-
tern.*